

УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НКРЕКП)

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27

№ 05-2016 № 11110-11-16

Про розгляд рішення

Запорізька міська рада пр. Леніна, 206, м. Запоріжжя, 69105

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, розглянула ваше рішення від 30.03.2016 № 50 про звернення депутата Запорізької міської ради до Кабінету Міністрів України, надіслане листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 19.04.2016 № 6271/0/2-16, та до Комісії, і в межах компетенції повідомляє.

Щодо тарифів на електроенергію

Законом України «Про електроенергетику» передбачено ринкове формування тарифів на електричну енергію. НКРЕКП здійснює регулювання цін (тарифів) на товари (послуги) суб'єктів природних монополій в паливно-енергетичному комплексі України, керуючись принципами, визначеними чинним законодавством, головним з яких є принцип балансу економічних інтересів споживачів та виробників, їх товарів і послуг, та забезпечення повного відшкодування споживачем економічно обґрунтованих витрат на виробництво, передачу та постачання електричної енергії.

Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, затверджені постановою НКРЕКП від 26.02.2015 № 220 «Про встановлення тарифів на електроенергію, що відпускається населенню», зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 02 березня 2015 за № 231/26676.

Відповідно до Порядку розрахунку роздрібного тарифу на електричну енергію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги», Тимчасової методики розрахунку роздрібного тарифу на спожиту електроенергію, методики розрахунку роздрібного тарифу на спожиту електроенергію, тарифу на передачу електроенергії місцевими (локальними) електромережами та тарифу на постачання електроенергії, затвердженої постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 06 травня 1998 року № 564, та Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом (далі – Умови та Правила), затверджених постановою Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України від 13 червня 1996 року № 15/1, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 08 серпня 1996 року за № 433/1458, роздрібний тариф (у тому числі економічно обґрунтований тариф на електроенергію для населення), за яким споживач оплачує спожиту електричну енергію, складається із:

закупівельної ціни електричної енергії на оптовому ринку електричної енергії та/або у безпосередніх виробників електричної енергії;

ринку електричної енергії
ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КОМПІТЕТ
№ 01/04-23/16/02-16
10.05.16

тарифу на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами відповідного класу напруги ліцензіата з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, на території ліцензованої діяльності якого перебуває споживач;

складової, яка забезпечує покриття витрат з постачання електричної енергії (тариф на постачання);

нормативних технологічних витрат у місцевих (локальних) електричних мережах.

Тарифи на передачу та постачання електричної енергії формуються відповідно до Тимчасової методики розрахунку роздрібного тарифу на спожиту електроенергію, тарифу на передачу електроенергії місцевими (локальними) електромережами та тарифу на постачання електроенергії, затвердженої постановою НКРЕ від 06.05.1998 № 564.

Тарифи на передачу та постачання електричної енергії для кожної енергопостачальної компанії різні і залежать від багатьох факторів, а саме: структури та стану електричних мереж, витрат електроенергії в мережах, структури та обсягів споживання електроенергії, площі території, що обслуговується тощо.

Технологічні витрати в мережі розраховуються та затверджуються відповідно до Положення про порядок подання, визначення та затвердження економічних коефіцієнтів нормативних технологічних витрат електроенергії, затвердженого постановою НКРЕ від 15.08.2013 № 1110.

Оптова ринкова ціна на електроенергію визначається як середньозважена величина вартості закупівлі електричної енергії від усіх виробників, що продають електричну енергію в Оптовий ринок, витрат на диспетчеризацію та утримання магістральних та міждержавних електромереж, витрат на забезпечення функціонування ОПЕ та ряду додаткових загальнодержавних витрат (збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на теплову та електричну енергію, компенсація пільгових тарифів для деяких категорій споживачів, у першу чергу населення, тощо).

Слід зазначити, що питома вага оптової ринкової ціни на електричну енергію (далі – ОПЕ) в структурі роздрібних тарифів складає більше 80%, рівень якої залежить передусім від фактору зміни ціни на первинні енергоносії – ядерне паливо, вугілля, природний газ, мазут. При цьому, має місце значна залежність від зовнішніх джерел постачання: 100% закупівель ядерного палива, 75% газу. ОПЕ формується з пом'якшення на Оптовому ринку електроенергії відповідно до обсягів продажу та ціни вироблення електроенергії генеруючими компаніями ТЕС, АЕС, ГЕС, ТЕЦ, ВЕС, а також враховує зміни цін на первинні енергоносії і затверджується НКРЕКП щомісяця (довідково: оптова ринкова ціна у травні 2016 року становить 148,44 коп./кВт-год (з ПДВ)).

Тарифи на електричну енергію для побутових споживачів (населення) згідно з діючими законодавчими актами фіксовані та однакові на всій території України.

Внаслідок цього, тарифи на електроенергію для населення станом на 01.05.2016 відшкодують лише 36,58 % ринкового рівня тарифу.

Різниця в тарифах для населення між фіксованими та ринковими рівнями компенсується енергопостачальним компаніям через механізм дотай за рахунок промисловості, залізничного транспорту, бюджетних організацій та інших споживачів, які сплачують більше за електроенергію майже на 30%. Таким чином, відбувається перекресне субсидування населення за рахунок інших споживачів.

Отже, пріоритетним завданням вдосконалення державної тарифної політики в електроенергетиці є приведення тарифів на електричну енергію для населення та інших споживачів, для яких застосовуються тарифи на електроенергію для населення, до економічно обґрунтованого рівня.

Варто зазначити, що відповідно до підпункту 2 пункту 2 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг має до 1 січня 2015 року здійснити необхідні заходи

для застосування ринкових цін на електричну енергію для всіх категорій споживачів, крім визначених груп побутових споживачів, крім того, відповідно до підпункту 1) п. 2 Кабінет Міністрів України має до 1 липня 2017 року визначити групи побутових споживачів, ціни на електричну енергію для яких регулюються Комісією.

Разом з тим, Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Верховної Ради України 14 квітня 2016 року № 1099-VIII, передбачено ліквідацію перехресного субсидіювання, забезпечення прозорості встановлення тарифів та ефективної системи надання адресних субсидій.

Крім того, слід зазначити, що інформацію щодо обґрунтування підвищення тарифів на електроенергію для населення та їх структуру можна подивитись сайті НКРЕКП: www.ncrekp.gov.ua у розділі «Електроенергія» => «Населення».

Щодо роздрібних цін на природний газ для населення

На виконання пункту 4 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» та положень Меморандуму про економічну та фінансову політику, укладеного в рамках співпраці з Міжнародним валютним фондом, а також з огляду на положення Коаліційної угоди та Програми діяльності Кабінету Міністрів України (розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 213-р «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2015 році») передбачено забезпечення переходу на єдині для всіх споживачів принципи ринкового ціноутворення на газ, а також поступову ліквідацію перехресного субсидіювання (багаторівневу тарифну систему) шляхом встановлення цін та тарифів для всіх споживачів, включаючи населення, на економічно обґрунтованому рівні та одночасне здійснення переходу до адресних дотацій соціально вразливим верствам населення.

Разом з тим, з 01 жовтня 2015 року введено в дію Закон України «Про ринок природного газу» (далі - Закон), відповідно до частини другої статті 12 якого, постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених цим Законом.

Згідно з абзацом першим частини першої статті 11 Закону, з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Зокрема, Кабінет Міністрів України постановою від 01.10.2015 № 758 затвердив Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період) (далі – Положення), пунктом 13 якого на період з 1 жовтня 2015 р. по 31 березня 2016 р. (включно) встановлені граничні роздрібні ціни на природний газ для побутових споживачів. На період з 01 квітня 2016 р. по 31 березня 2017 р. (включно) граничні роздрібні ціни на природний газ для побутових споживачів будуть встановлюватися окремим рішенням Кабінету Міністрів України.

Таким чином, у зв'язку з прийняттям Закону, з 01 жовтня 2015 року НКРЕКП не має повноважень щодо встановлення роздрібних цін на природний газ для забезпечення потреб населення.

При цьому, відповідно до пункту 18 Положення Міненергоутілля оприлюднює всю інформацію щодо розрахунку визначених цим Положенням цін, а також іншу інформацію стосовно поступового приведення цін на природний газ, зокрема, для побутових споживачів, до ринкового рівня на власному офіційному веб-сайті.

Член Комісії

Ю. Педорченко, 204-48-88

Б. Циганенко